

„Mind is the forerunner of all things.“

(Mysl předchází veškerého konání.)

:: Joseph Goldstein, Insight Meditation ::

Roverníček

leden, únor 2007

Obsah:	<u>Termíny akcí, pozvánky</u>	strana: 3
	<u>RKLM – Sedmero umění</u>	strana: 7
	<u>Experimentální poezie (z RKLM)</u>	strana: 8
	<u>Pestrý a zelený konzum</u>	strana: 9
	<u>Zfetování pavouci</u>	strana: 13
	<u>Šéfredaktorova vzpomínka na léto</u>	strana: 15

Termíny akcí

Víkend | Termín | Název | Místo akce | Pro koho | Pořadatel

LEDEN

1	6.	Výprava na běžky	Čeložnice	veřejnost, R+R, sk+sk	Olda
1	7.	Tříkrálová sbírka	Kyjov	kdo chce	Olda
2	12.-14.	Výjezd odd. rady		rádci Podchřibáků	Olda
3	20.1.	Karneval + módní salón		vlčata a světlušky	odd.rádci
3	20.1.	Turnaj v ledním hokeji	Svatobořice	sk+R+R	Olda
4	26.-28.1	Zimní táboření		SRK	Bambín

ÚNOR

1	2.-4.2.	Rádcák 2		rádci	
2	10.2.	Oddílová rada			
	jarňáky	Výprava do Prahy	Praha	všichni	odd.rádci
3	16.-18.2.	Rádcák 3		rádci	
4	23.-25.2.	Odtučňovák		SRK	Rony

BŘEZEN

1	3.3.	Návštěva keramické dílny		vl+sv	odd.rádci
2	9.-11.3.	Rádcák 4		rádci	
3	16.-18.3.	Akta X		sk+sk	odd.rádci
4	23.-25.3.	Partizáni	Vagón	SRK	rada SRKu
5	30.3.-1.4.	Návštěva Osvětimi	Osvětím	SRK	Sketmen

DUBEN

	4.4.	předvelikonoční brigády			
1	6.-8.4.	Velikonoce			
2	13.-15.4.	Soutěž muzikálů			
3	21.-22. 4.	Turnaj ve fotbale+Špinavý den	Ježov	vl+skauti+R+R	odd.rádci
4	28.4.	Turnaj v lacrose	Svatobořice	veřejnost, sk+sk+R+R	Olda
4	28.4.	Návštěva ZOO		vl+sv	odd.rádci
	30.4.	Brigáda na podsadách + čarodějnice	Kostelec	sk+sk+R+R	Olda

KVĚTEN

1	4.-8.	OBROK		Celostátní akce pro R+R	
	9.5.	Květinový den			
2	11.5.	Turnaj v nohejbale	Ježov	veřejnost + odd. rada	Olda
3	19.5.	Výprava světlušek na kolách		světlušky	odd.rádce
3	19.5.	Cyklozávody vlčat		vlčata	odd.rádce
3	19.5.	Výprava sk+sk na minikáry		sk+sk	odd.rádci
4	25.-26.5.	Drsnol		SRK	Olda
4	26.5.	Výprava na loďky	Ježov	veřejnost + vl+sv	Olda

ČERVEN

1	2.6.	Den dětí	Milotice		Olda
1	3.6.	Den dětí	Kostelec		Olda
2	9.6.	Ukrajina fest		SRK	Sketmen
2	9.6.	Výprava na hrad či zámek		vl+sv	odd.rádci
3	16.6.	Poslední oddílovka + výprava na loďky	Vřesovice	veřejnost + všichni	odd. rádci
4	23.-24.6.	Celťák	Čachtice	SRK	Olda

PRÁZDNINY

1		Roverský předtábor		R+R	
2		Velký tábor		sk+sk	
		Malý tábor		vl+sv	
		Puťák (Nízké Tatry???)		od 13-ti let	

Zveme Vás na festival
MALÝ SVĚT DIVADEL,
který proběhne ve Fryštáku 27. 1. 2007,
www.malysvet.zde.cz

PROGRAM

9:30 **Pohádka jara**, soubor: Divadlo Hvízd (Holešov) 20 Kč
„Zábavná taškařice plná zahrádkářských triků.“

Pro malé i velké diváky (nejlépe pro „velké diváky s malým doprovodem“).

13:30 **Matylda a Emílie aneb Co dělat.**, soubor: Městské divadlo Zlín (Zlín) 60Kč
Matylda a Emílie. Říct o nich něco znamená připravit je o to, co chtějí říci nebo co si chtějí říci. Jsou to dvě sestry. Přesněji říkají si tak, ale vlastně - kdo ví. Dvě ženy (ne ženy) existující samy pro sebe se jednoho dne už dost naplakaly, a tak se rozhodly žít. Koneckonců, žít, na tom není nic divného. Ale jak vypadá takový život podle Matyldy a Emílie?

Hra Arnošta Goldflama, s hloubkou pro ty, kteří chtějí „pronikat do tajů života“, úsměvná historika pro ty, co by raději odpočívali.

15:00 **Romeo a Julie**, soubor: Milovníci Lukov 20 Kč

Že už to znáte z paměti? Tak se přijďte ukázat nebo podívat.

16:15 **Čertovská pohádka**, soubor: Tramtárie (Olomouc) 50 Kč

Veselá čertovina na motivy známých pohádek Boženy Němcové nejen pro malé diváky.

Bylo nebylo jedno peklo a v něm tři líní čerti - Augiáš, Luboš a největší popleta Krucipísek. Toho Lucifer pošle nahoru mezi lidi, aby do pekla přinesl chamtivou a proľhanou Jarmilu Novákovou. A to by to nebyl Krucipísek, aby něco neztotal.

17:50 **Pošli to dál**, soubor: Berušky (Brno/Praha) 60 Kč

Okamžitý low-fi muzikál pro tři hlasy

www.unarclub.cz

18:35 **Fire šou**

Mezi čtyři živly patří pálivý oheň. Na sněhu - studený jin - kontrastní plameny - horký jang. Velká maloměstská ohňová „šou“.

19:00 **Okteto**, soubor: Netopýr (Malenovice) 40 Kč

Taneční divadlo.

20:00 **Palp fikšn**, soubor: Tramtárie (Olomouc) 60 Kč

Lehká divadelní parodie (nejen) kultovních krvavých filmů Quentina Tarantina ukazuje ty nejtvrďší gangstery ve zdánlivě běžných životních situacích – při pašování heroínu, přepadení banky atd. Z neznámých důvodů (snad zásahem „vyšší moci“) se jejich dokonale naplánované akce hroutí a „tvrďáci“ zjišťují, že jejich osudy jsou nezvykle propojeny a že jeden bez druhého už dál nemohou žít.

22:00 koncert: **Mezi Vlkem**

Alternativní kapela hrající ve složení klavír - cello - příčná flétna - housle

23:30 **B o n u s**

Pro návštěvníky máme připraven speciální bonus, který nebudeme prozrazovat.

info:

místo: FRYŠTÁK, kinosál vedle radnice, (8 km od Zlína), pořádá: o.s. Z kola ven, vstupné: celodenní 150,- Kč; možnost navštívit představení jednotlivě, občerstvení: na místě nebo v čajovně, ubytování a stravování: v DISu (objednat týden dopředu na tel: 577 911 065), doprovodný program: promítání krátkých filmů, animací a filmů, bus: Zl - Fr 8:30, 12:47; Fr - Zl 19:37, 21:07

Dům Ignáce Studlého a RKLM
pořádají

TANCEM

www.disfrystak.cz
tel.: 577911 065
577912 536
* 776 200 879 *

9.-11. 2.
2007

dis@disfrystak.cz

vede: Minka, Krupka a spol.
cena: 380/430,-
(spaní v klubovně, plná penze,
materiál, aktoři)

člověk si často myslí, že dokonale zná své tělo. že ovládne jakýkoli svůj pohyb. Byl byste překvapeni, co všechno se dá s vašim tělem provést? Pohyb je plný výrazu, šarmu, erotiky, smyslnosti i nesmyslnosti.

Od tanců standardních, latinsko-amerických, moderních, přes tanec výrazový, pohybové divadlo, masáže, ohýbání, prohýbání, zklidňování a veršování...

Vhodné pro páry i jednotlivce.

Více informací získáte po přihlášení na lekcím nebo na tel. uvedeném výše.

Tešíme se na VÁS...

RKLM - Sedmero umění

Tak, po roku a půl, po té dlouhé době, se opět uskutečnilo RKLM a tentokrát s názvem Sedmero umění. Mezi tyto umění patří: drama, tanec, architektura, poezie, malířství, hudba a sochařství. Tohle RKLM již jednou proběhlo ve Vyškově před šesti roky, nicméně zopakovat si to není nikdy na škodu.

V pátek večer nás, tj. Křupku, Minku, Martinu a mě alias Racka, bus vyklopil v Koryčanech na náměstí a rovnou jsme si to namířili k Setovi dom pro klíček od fary, kde máme ony dva skvělé dny plných zážitků prožít. Toho večera na programu toho moc nebylo a tak jsme se vrhli na ping-pong a kulečnick a hráli je dlouho do noci. Ten večer se ještě dostavili Ryša, Harvy, Klaky a Dick.

Sobota: den jsme začali společnou snídaní. Po snídani jsme se vrhli na první ze sedmera umění, kterým bylo malířství. Úkolem bylo namalovat štětcem a vodovkami obraz slunečnice ve váze od jednoho jistého známého malíře. Aby to nebylo tak jednoduché, každý z nás měl určitý stupeň fyzického postižení jako třeba bez rukou nebo jen se dvěma prsty, bez noh, slepota apod. Některé obrazy vypadaly hodně zajímavě a s notnou dávkou fantazie si člověk musel domýšlet, co je to vlastně za obraz. Někteří však obraz namalovali docela hezky. No, nebudu se jmenovat, abyste si nemysleli, že se nějak vychvaluju. Zrovna, když jsme se chystali ven, dojel Kost'a, tak už nás bylo deset. Namířili jsme si to do zámeckého parku, kde jsme si zahráli hru na předvádění a poznávání známých mytologických, či starozákonních osob jako třeba Poseidon, Onan, Tor atd. Po té jsme si to namířili ke kapli sv. Floriana, kde jsme si taky zahráli několik zcela netypických her. V rámci odvděku za to, že můžem na faře přespávat, byla pro nás nachystána půlhodinová prácička s odklizením dřeva. V žaludkách už nám začalo notně kručet a tak se odebíráme k Setom dom na papáníčko a na další ze sedmera umění – poezie. Jako další program byl tanec v místní základní škole v tělocvičně. Pro tento účel dojeli Mauglí a jeho partnerka ze Zábřehu, kteří se tancem již nějaký ten pátek zabývají. Párově to vyšlo perfektně a zatančili jsme si tango a waltz. Kolem osmé večer již lehce unaveni pokračujeme v poezii a básnění. Úkolem bylo co nejvěrněji přednést vybrané básně a doplnit je gesty ruk a výrazy obličeje. Teda, chvílami to vypadalo dost komicky, až jsme se mohli za břuch popadat. Po této kulturní vložce jsme si zahráli hru – jak se vidím já. Úkolem hry bylo ohodnotit sebe, jak se chovám v různých situacích a po té mě takto hodnotili druzí. To už bylo kolem půlnoci, kdy už hrajeme jenom pinec nebo hry s kartama.

Neděla: po téměř hodinové společné snídani je jako další program architektura. Úkol zněl: zabezpečit syrové vajíčko tak, aby se po pádu z několikametrové výšky nerozbilo. K dispozici máme jen hromadu papíru a kousek provázku. Tak jsme začali po dvojicích tvořit krabičky nejrůznějších tvarů a k tomu padáčky na zmírnění dopadu. Po té jsme je shodili ze střechy baráku. Na poprvé to zřejmě přežili všechna vajíčka, při druhém pádu už začaly ty méň zabezpečené bez padáčku praskat. Nakonec stejně všechny skončily rozplácnuté na silnici.

Nu a pak už se jenom uklízelo a ... jelo dom.

Racek

Experimentální poezie

... nejlepší kousky z RKLM Sedmero umění 24. - 26. listopadu

Za noci bez konce,
toulám se tmou.
Duch mého děda je tu se mnou,
karty hrajem, děd mi radí.
Pivo pijem, pěkně smrdí.
Hutně to táhne z kanálů
a já utíkám k pardálům
děkuju svým sandálům,
mojim starým pardálům,
usmrděným sandálům.
Vyhněme se kanálům!

Mnoho času jsem promarnil,
když v temnotě jsem kobky hnil.
Přiletěl holub a oděv mi zašpinil.
Jak bych ho i já rád v tu chvíli pošpinil,
v blátě ho vymáchal, v listoví obalil.
Tak to pak uplácal a klidně to zbaštil,
u nejbližšího kanálu do toho praštil,
a já se z toho málem pleštil.
Byl to hrozný zážitek,
ten sexuální prožitek,
u důchodců vzbouzí ~~sex~~ vztek.
Chytí je rapl, a proto je lidí úbytek,
jako lásky ve vichřici doby.

Září luna, pěje slavík,
žere kuna, useklý malík.
Mrcha jedna krpatá,
je pomalu vysmátá
a padá a padá,
od rána do večera,
nastává Zemi nová éra,
Chlapi se odvykli používat péra.
Však myšlenka tato lživá mi přijde
a posléze klidně zase odejde.

Mám potíže se svým oudem,
nechce mi téct proudem.
I když mám problém s kloubem,
stále mohu hýbat hlavním oudem.
Sem i tam, příjemným posunem,
šuplíky do stolu zasunem,
a předtím je ale vysunem
a řádně je do toho nakopnem,
pak půjdou všichni z kola ven.
A šlus!

Sekat, kosit, kácet, kopat.
Kolotoč se roztočí,
hlava se rozskočí,
pomalu vysedám
a přímo do louže,
tam, kde to klouže,
bývají povždycky louže.
Dneska to na blátě klouže,
jak by to někdo s chutí přestříkal.
Tím, co si pěkně namíchal
a zhluboka to vydýchal,
jenže pak už nemíchal.
Kaše z hrnce utekla.
Pak padaly kroupy,
kočka snědla houpy,
máma vaří kroupy.

Pestrý a zelený konzum

Zapomeňte na konzervatismus, liberalismus, socialismus nebo environmentalismus. Jediný legitimní způsob života je konzumerismus. Jakýkoliv protest proti tomuto způsobu je pouze začleněn do kapitalistického systému jako další tržní sektor. Konstantně proudící nové zboží každý den znovu-obnovuje soudobé společnosti hyperkonzumu.

Může být. Ale je konzum sám o sobě špatný, nebo škodí jen jeho přemíra? Nebo spíš záleží na ekologické stopě či tlumoku konzumovaného zboží? A v jaké míře se vlastně u nás proměňuje konzumní chování ve vztahu k ekologicky šetrnějším výrobkům? Otázky se množí jako Lomborgovy omyly.

Neváhej a kup

Fakt první: maloobchodní tržby v Česku meziročně rostou o několik procent, média hovoří o „neuvěřitelné sérii růstu spotřeby domácností“. Fakt druhý: nejvíce stoupají tržby hypermarketům a velkým firmám, zatímco například specializované prodejny s potravinami prožívají pokles. Fakt třetí: internetové obchody neustále zvyšují svůj tržní podíl. Fakt čtvrtý: spotřebitelské úvěry domácnostem v posledních letech neobyčejně kvetou. Douška: podle ekonomů budou tržby i úvěry růst i nadále.

„Taky tě nakupování uklidňuje?“ ptá se bezelstně kamarádka s poměrně vyvinutým ekologickým cítěním. Co vede i ty důslednější ekologické aktivisty, aby si „ve slabé chvíli“ koupili v Bauhausu cenově nadměru výhodnou sadu vrtaček? A neřekli si – jak s jiskrou v oku zvolávají vysloužilí sokolové sličným prodavačkám: No, panno, nekup to!

„Růst vytváří svět k obrazu podivné, netrpělivé, k další netrpělivosti reklamou stále hnané lidské bytosti – říkáme jí spotřebitel,“ píše Václav Bělohradský v předvolebním textu Proč volit Stranu zelených. Podle francouzského filozofa Gillesse Lipovetského žijeme zhruba od 70. let minulého století ve společnosti hyperkonzumu a do budoucna je třeba zároveň méně konzumu (aby lidé na konzumním uspokojení nebyli tak závislí), ale i více konzumu (aby ustoupila bída). V recenzi na jeho poslední knihu Paradoxní štěstí Jan Keller uvádí, že „specifičnost životních stylů různých sociálních vrstev se zmenšuje, hodnoty blahobytu, cestování a zdravého způsobu života jsou sdíleny všemi“. Spotřeba se stále více týká ochrany, bezpečí a prevence a „dokonce i ti, kdo svět konzumu kritizují, by už stěží dovedli žít jinak“.

Podle všeho se tedy zdá, že konzum prosakuje do stále vyšších pater slavné Maslowovy hierarchie lidských potřeb – od fyziologických přes potřeby bezpečí, sounáležitosti, uznání až po sebe-realizaci. Jinými slovy: dnes už si nevystačíme s chlebem a vodou, ale rádi si přikoupíme dobrodružný výlet do And, tibetskou meditační mísu nebo kurz chůze po žhavých uhlicích.

Proměny konzumního chování

Z dlouholetých výzkumů sociologa Petra Saka navíc vyplývá, že mladá generace je v České republice čím dál více orientovaná na majetek a konzumní životní styl, jakkoliv na první tři místa hodnot staví zdraví, lásku a přátelství. Současní teenageři také utíkají od idealismu a politické angažovanosti, navíc od 80. let u mládeže trvale klesá hodnota životního prostředí, což pro zelenou či udržitelnou myšlenku nejsou příliš dobré zprávy. Naopak, pokud mládež zpravidla bývá avantgardou, předvojem nových životních stylů, můžeme nástup vzývané zelené generace i přes volební úspěch stejnobarevné strany poměrně spolehlivě odložit. Mladí a neklidní totiž až na výjimky konzumují hojně, hltavě a tékavě.

Hodnoty a chování dnešních týnů v sobě odrážejí základní konzumní trendy doby: bujný růst, individualizace (namísto baťovských masových sérií různorodé značky a tvary „jen pro tebe“) či digitalizace spotřeby. Zastavme se u posledního, poměrně málo zmapovaného směru. Marketingový analytik Markus Giesler hovoří v souvislosti s boomem mp3 přehrávačů iPod (pro ty, co jsou out a vědomě zůstávají pozadu: všimněte si po okolí bílých sluchátek a šňůreček) o budoucnosti, které vévodí konzument-kyborg. Digitální konzumerismus proměňuje spotřební chování odklonem od vlastnění hmotných statků k opatrování digitalizovaných dat – což by v paradoxním a nezamýšleném smyslu potvrzovalo postmaterialistické rysy soudobé společnosti. V nastupujícím věku digitálního konzumu není cílem prožít více zboží, ale mít k němu přístup – proto také všechny ty vypalovačky, stahovací sítě a bobtnající harddisky. Martin Domes ve své loňské diplomové práci Sdílení a stahování audiovizuálního obsahu na Internetu podotýká, že v digitální éře je prostě „důležité vlastnit co možná nejvíce obsahu, a zvláště něco, co ostatní nemají, a taktéž

vlastnit to dřív než ostatní“. Kritikové v tomto trendu spatřují ztrátu jak finanční, tak estetické hodnoty zboží.

Jiné konzumní trendy souvisejí naopak s všeobecným stárnutím populace, podněcujícím farmaceutický průmysl ke zdaleka nejen kosmetickým modifikacím lidského těla nebo z druhé strany k zaručeně přírodní léčbě všech neduhů a vrásek. Podle Lipovetského je tedy dnešní hyperkonzument zaměstnaný zejména obavami o vlastní zdraví a usiluje o návrat pohádky mládí. Někdejší hippies si tak podávají kreditky s dnešními Greens.

Udržitelný nástup bio-konzumu

Jestliže běžným konzumem prosakuje touha po věčném mládí, pak by se za eko-konzumem mohla skrývat snaha o souznění s přírodou či Matkou Zemí. Slovo green ve spojení s konzumem znamenalo nejpozději od 80. let minulého století využití spotřebitelských preferencí speciální cílové skupiny. I zelený konzument je v tomto smyslu primárně spotřebitel, sekundárně zelený či v širším pojetí etický. I ekologicky šetrnější firmy samozřejmě musejí do jisté míry upřednostňovat finanční zisky před striktně ekologickými, respektive etickými kritérii. Zároveň ale mají zelení konzumenti ambice překlenout dávný rozpor mezi bourgeois (soukromým měšťanem) než citoyen (veřejným občanem).

V knize Design for Society (1993) kunsthistorik Nigel Whiteley připomíná: „Neexistuje jednoduchá ani definitivní odpověď na otázku ‚Potřebuji toto zboží nebo službu?‘, protože lidé – včetně Zelených – mají různé hodnoty, očekávání a představy materiálních a nemateriálních standardů. Avšak tuto otázku je potřeba neustále klást.“ Zdá se, že pokud si moderní lidé tuto otázku vůbec kladou, zpravidla odpovídají pohotově a pozitivně. Jestliže 70 % úspěchu v baseballu spočívá v nadhozu, pak stejný díl byznysu spočívá v marketingovém svádění. A svádění nazeleno je, alespoň pokud jde o produkty ekologického zemědělství, stále úspěšnější. Podle informací společnosti Green Marketing utratil našinec za certifikované biopotraviny v roce 2003 průměrně 18 korun, v dalším roce už 27 korun (pro srovnání: v Německu 42 eur, v Británii 87 a Švýcarsku 97 eur), loni se pak obrat zvedl o téměř 17 % na celkových 180 milionů korun. Marketingová studie zadaná ministerstvem zemědělství potvrzuje, že u nás pravidelně nakupuje biovýrobky tři procenta spotřebitelů a nepravidelně pak dalších 26 %. Ale zatímco v Evropě činí bio-podíl na nákupním koši dvě až tři procenta, u nás méně než jedno promile. Někteří ekonomičtí odhadci však tvrdí, že meziroční bio-růst bude u nás v příštích letech dosahovat 20–40 %.

Ekologicky šetrné rozpaky

U druhé státem garantované ekoznačky, ne-potravinového Ekologicky šetrného výrobku (EŠV), však lze podobný trend vysledovat jen stěží. Od vyhlášení Národního programu označování ekologicky šetrných výrobků uběhlo dvanáct let a za tu dobu nemá dohlížející Agentura pro ekologicky šetrné výrobky (je součástí informační agentury CENIA pod ministerstvem životního prostředí) statistické informace ohledně tržního obratu či podílu označených výrobků. „Na dotaz ohledně obratu EŠV často sami výrobci odmítají odpovídat nebo tvrdí, což se mi ale zdá málo pravděpodobné, že obrat jednotlivých výrobků nesledují, že sledují jen celkový obrat firmy,“ vysvětluje Markéta Petrová z Agentury. Podle ní by jim samotným taková čísla hodně pomohla, protože by mohli lépe přesvědčit výrobce, kteří pochybují o ekonomickém přínosu ekoznačeného zboží. Optimisticky však dodává, že například výrobci kancelářského nábytku se na trhu bez ekoznačky již neobejdou, obzvláště mají-li zájem dodávat své zboží státní správě. Ta by totiž podle usnesení vlády z roku 2000 měla takto označené výrobky upřednostňovat, což se podle ní ve stále větší míře děje.

Zřejmé je tedy jen to, že počet licencovaných EŠV na domácím trhu kontinuálně stoupá. Dnes figuruje ve čtyřiceti osmi kategoriích přes 193 výrobků a služeb od 48 firem a letos dokonce tři z nich obdržely paralelní certifikát EU se znakem květiny – například Hotel Adalbert. Markéta Petrová si jej pochvaluje za výjimečně aktivní přístup v propagaci značky: „Většina firem totiž nevidí ekoznačku jako marketingový nástroj a očekává, že veškerou propagaci za ni udělá ministerstvo životního prostředí nebo Agentura. Málo firem s ní umí samo pracovat tak, aby jim opravdu přinesla kýžené zisky a zvýšení obrátu.“ Navíc Agenturou doporučený internetový Zelený obchod je – možná trochu příznačně – momentálně mimo provoz.

Přes zmíněný pozitivní trend v počtu certifikovaných výrobků zůstává řada z téměř padesáti kategorií v praxi neobsazena: namátkou automatické pračky, světelné zdroje, vysavače, chladničky, osobní počítače, obuv nebo televizory. První a nejčastější důvod podle Markéty Petrové spočívá v tom, že se zatím nenašel výrobce, který by byl ochoten investovat poplatek za získání ekoznačky a za testování, byť by podmínky pro její získání splnil: „Tito výrobci často argumentují nezájmem spotřebitele o ekologicky šetrné výrobky, neznalostí ekoznačky ze strany veřejnosti nebo i významem vlastní výrobní značky a loga (to se týká především elektrozařízení), které je ‚prodává samo‘ bez jakýchkoliv jiných ohledů.“ Někdy také dojde k paradoxní situaci, že výrobce sám podnítl vznik nějaké směrnice, a když je pak hotová, o ekoznačku ztratí zájem nebo se změní vedení podniku, které vidí své priority jinde. „Nelze ale tvrdit, že by některé kategorie zůstaly neobsazeny proto, že by kritéria byla příliš přísná. Směrnice je vždy sestavována tak, aby její podmínky splňovala zhruba třetina výrobků na trhu,“ doplňuje Petrová.

Statistika nuda je...

Třetí příbuznou značkou dbající na ekologickou šetrnost je Fair Trade dovoz z rozvojových zemí. Ani o trendech prodeje této etikety nebyla podle Šárky Špačkové ze Společnosti pro Fair Trade a rozvojové vzdělávání podrobná data pro český trh dosud zpracována. Vzhledem k přibližně 20% meziročnímu nárůstu prodeje férovějšího zboží v Evropě a nedávného vstupu do maloobchodní sítě Brněnka však můžeme předpokládat úspěšný příběh, jakkoliv samozřejmě objemově nesrovnatelný s bioprodukty: průměrná útrata v pětadvaceti evropských zemích loni činila jenom jeden a půl euro na osobu.

Abychom však mohli důsledně sledovat vývoj zeleného či etického konzumerismu – tedy osobní spotřeby, při které je výběr formovaný ohledem na životní prostředí, lidská a zvířecí práva či sociální spravedlnost –, museli bychom zaostřit na více rovin: kromě potravin a spotřebního zboží také například na dopravu a cestování, mikro-výrobu elektřiny, finanční a bankovní operace, zelené hypotéky, bojkoty různých praktik atp. Ve Velké Británii každoročně vydává takovou souhrnnou zprávu Co-operative Bank ve spolupráci s The New Economics Foundation a The Future Foundation, u nás zatím podobně komplexní data chybí. Dá se však předpokládat, že jestliže loni Britové za etické produkty a služby utratili i přes pětinový meziroční nárůst stále méně než dvě procenta celkového tržního obrátu, v České republice bude tento podíl podstatně nižší. Studie také na dálku oponuje názorům, že reálnou sílu na trhu mají pouze výrobci, často pořád ještě odmítající nabízet recyklovatelné, znovupoužitelné či opravitelné výrobky. O moci bezmocných spotřebitelů změnit nezodpovědné chování firem je přesvědčena víc než polovina britských obyvatel.

Zádrhely neautomatického konzumu

Problém malé popularity ekologičtější či etičtější spotřeby v Česku spočívá – mimo nedostatečný sortiment, distribuci a státní podporu nebo nepříliš srozumitelné ekoznačení – také v přetrvávajícím nesouladu mezi nabytým poznáním a konkrétním chováním. V závěru knihy *Understanding Green Consumer Behaviour* (1997) doporučuje Sigmund Wagner sadu vzdělávacích kroků pomáhajících tuto bariéru překonat: například výuku založenou na dobrých příkladech zelené

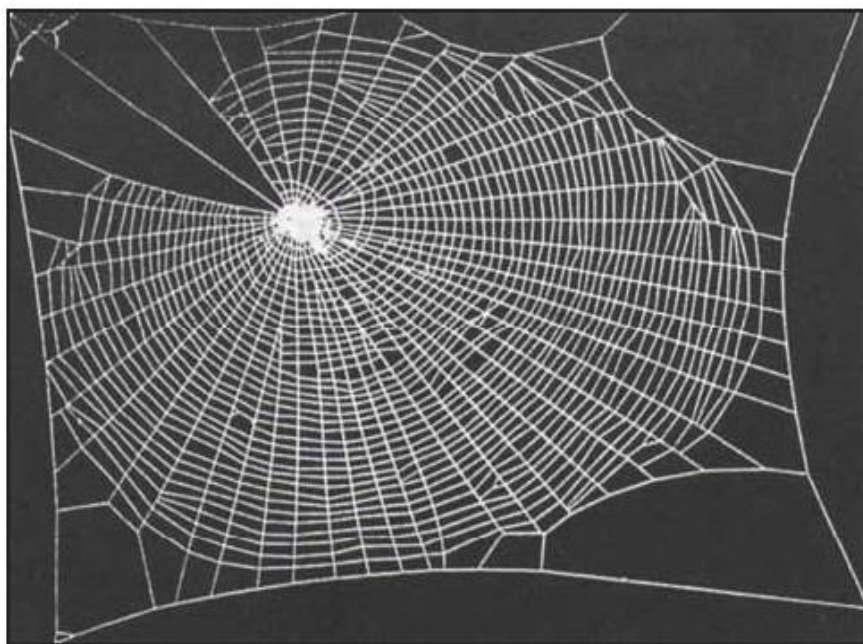
spotřeby, překonávání obvyklé eko-naivity či naopak eko-cynismu a zdůrazňování pragmatických aspektů eko-konzumu před vědeckou korektností. Brožurky a letáky zaměřené na příslušné aktivisty nebo mladé maminky dávno nestačí, nastala éra komunikačního mixu zacíleného na lidi všech znalostí a vlastností.

„We are all bourgeois now,“ zpívá britská skupina McCarthy. Banální, ale platnou pravdou je, že všichni jsme dnes konzumenti. A jen málokterí si dosud uvědomují, že i sebemenší nákup může vyjadřovat občanský postoj.

Vít Kouřil

Zfetování pavouci

Pavučina utkaná drogově nenarušeným pavoukem:

Just Say No: web of a drug-naïve spider

Pavouk – hašíšák:

web of a spider on hashish

Pavouk – meskaliňák:

web of a spider on mescaline

Pavouk – kafař:

web of a spider on caffeine

Šéfredaktorova vzpomínka na léto...

Další číslo vyjde počátkem března 2007

www.tenzor.cz/rovernicek

Pavel Tomášek – Set, 2007